№ 43. Otrdeen, 19. aprilî. 1911.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
par pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Ar ahrsemem:
par gadu . . . 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 2 „ 80 „
par 1/4 gadu . 1 „ 50 „
par 1 mehn. . — „ 60 „

Numurs maksâ 3 kap.

Pasta kaste № 17.

Jsnahk 3 reises nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ, isnemot swehtku deenas.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Strihweru eelâ № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Patihkami un maigi kâ maise ir papirosi

MAI
(Май)
5 gab. 3 kap.
10 „ 6 „
25 „ 15 „
Tabakas fabrika
A. S. Maikapar,
Rigâ.

Ar loti smalku aromatu.
Peeprasseet wisur.

Eenesigs pelnas awots semkopjeem.

Wajag tikai eesahkt muhsu laikos ar semneekeem — laukstaimneekeem parunatees, tad dsirdès, ko wini stahsta. Semneeks — laukstaimneeks nemas tà neschehlojas par strahdneeku truhkumu, par algu leelumu; winsch wairak baschijas dehl tà zita. Wisleelakà ruhpeschanàs un galwas lauschana laukstaimneekam ir dehl tam: kur un kà waretu eerihkotees bes leeleem isdewumeem, lai waretu wairak pelnas eedsiht. Wisas laukstaimneezibas nosares semneekam ir smalki jo smalki sinamas. Bet lai winas pazeltu tik augstu, ar tik leeleem eenahkumeem, kà peemehram zitâs kulturas walstîs, muhsu laukstaimneekeem, tas wehl schimbrihscham naw eespehjams; truhkst wineem wehl tàs wajadsigàs sinaschanas un galwenais — naw wineem tà wajadsigà rihzibas kapitala. No ahreenes pabalsti nekur naw paredsami, tadehl beeschi war dsirdet semneekus — laukstaimneekus suhdsamees: buhtu nauda, tad jau daudz ko waretu eesahkt, daudz ko panahkt un wisadi eerihkotees.

Te nu es gribeju aisrahdit uz kahdu eenesigu pelnas awotu preeksch laukstaimneekeem, kas ir, tà sakot, ari weena no laukstaimneezibas nosarem un kuru war tihri weegli bes leeleem isdewumeem peekopt, nemas zaur to neaizskawejot semes apstrahbaschanas darbus. Schis eenesigais pelnas awots ir mahjas putnu pareisa audsinaschana un kopschana. Zitâs walstîs laukstaimneeks stipri ween peekopj scho nosari. Pat Kreewija pehdejos 10 gados putnkopibà ir stipri ween gahjusi uz preekschu. 1910. gadà no 1. janwara lihdz 1. augustam uz ahrsemem ir iswests 1,688 miljoni olu par 31,878,000 rub., no tàm — Wahzijai 553 milijoni olu par 10,884,000 rub., — Belgijai — 475 mil. — par 9,591,000 rub., Austro-Ungarijai — 450 mil. par 7,232,000 rub., Danijai — 23 mil. olu par 489,000 rub. Aispehrnajà, 1909. gadà tee skaitli ir masaki; iswests pawisam uz ahrsemem bija pa to paschu laiku 1,511 milijoni olu par 32,844,000 rubku. Tà tad ir redsams, ka ar katru gadu peeprasijumi no ahrsemem pehz Kreewijas mahju putnu olam aug augumà.

Dsihwu mahju putnu tanî paschà laikà 1910. gadà iswests uz ahrsemem 3,236,000 par 2,575,000 rubleem; no teem Wahzijai ween 2,891,000 putnu par 2,376,000 rub. 1909. gadà pa to paschu laiku iswests 2,321,000 mahju putnu par 1,663,000 rub. Ari te ir redsama, zik leela ir starpiba tikai weenà gadà par iswedameem dsihweem mahju putneem uz ahrsemem; t. i. 915,000 gab. par 912,000 rubku.

Nedsihwu putnu 1910. gadà no 1. janwara lihdz 1. augustam iswests uz ahrsemem 297 tuhkstoschu pudu par 2,217,000 rbl., Anglijai 207 tuhkst. pudu par 1,564,000 rbl., Wahzijai — 34 tuhkst. pudu par 294,000 rbl. Bet 1909. gadà tanî paschà laikà iswests 416 tuhkstoschu pudu par 2,215,000 rbl. — Mahju putnu spalwu tanî paschà laikà 1910. gadà iswests 62 tuhkstoschi pudu par 813,000 rubku.

No wiseem scheem skaitleem redsams, ka 7 mehneschu laikà walstij tik leeli eenahkumi tikai no mahju putneem ween, tad, es domaju, katrs waretu to saprast, ka scho paschu mahju putnu kopschana un pareisa audsinaschana ikkatram weenam atmestu sawu grasiti pelnas. 1906. gadà uz ahrsemem iswests:

Olu — 2,800 miljoni olu par 56 mil. r.
Dsihwu un nedsihwu mahju putnu wairak kà par 11½ mil. r.
Kopà 67½ mil. r.

Tanî paschà 1906. gadà iswests uz ahrsemem:
rubsu par 49 milj. rbl.
ausu „ 51 „ „

Tà tad par rubseem tanî gadà eenemts masak nekà par mahju putneem par 18½ milj. rbl., un par ausam masak par 16½ milj. rbl.

Kreewijà jau wairakus gadus pastahw Keisariskà putnkopibas beedriba, kurai pa wisu Widus-Kreewiju ir wairakas nosares. Tapat ari ar katru gadu Kreewijà nodibinajas priwatas putnkopibas beedribas. Kreewijà ir daudz semneeku, kuri wisus sawus lauku raschojumus isleeto tikai preeksch mahju putneem, jo wini ir nahkuschi pee pahrleezibas, ka ar putnkopibu war tahlak tikt, nekà zuhkas barojot un pahrbodot. Tadehl waj nebuhtu derigi, ja leetprateji paruhpetos, lai schî Keisariskà putnkopibas beedriba atwehrtu ari te Baltijà kahdu nosari. Leeta luhk tà, ja jau schahda beedriba sahktu te darbotees, tad jau muhsu laukstaimneekeem buhtu paraugs. Tapat weens otrs, kas gribetu ar putnkopibu nodarbotees, waretu ari eeaudset jaunas sugas mahju putnus, ko wisu no beedribas uz galwoschanu waretu dabut. Tagad mehs lasam laikrakstos, ka tur un tur ir dabujamas labako wistu sugu olas, bet eji nu sasini, kas tàs par olam. Tadehl laukstaimneekeem wajaga nodibinat putnkopibas beedribas, wajaga noturet preekschlasijumus par putnkopibu. Ari muhsu semkopibas schurnali schinî leetà waretu daudz wairak ko darit, pasneegdami pamahzoschus rakstus par putnu kopschanu un audsinaschanu. Schinî sinà leischi jau mums ir preekschà. Wineem wairakàs weetàs jau ir nodibinatas putnkopibas beedribas. Kaunas gub. Sarasu aprinkî, Gaidu zeemà jau gadus trihs atpakal laukstaimneeku pulzinsch nodibinaja putnkopibas beedribu, par kuras preekschneezi ir kahda grafeene Germanzija Prsesdseezkeene. Beedriba saweem beedreem pahrdod par lehtu naudu daschadu sugu wistu olas, notura beeschi preekschlasijumus u. t. t.

Kadehl muhsu laukstaimneeki tik maz wehribas peegreesch schim eenesigajam pelnas awotam? Juhs, nama mahtes, juhsu rokàs stahw schis usdewums: audsinat un kopt mahju kustonus. Nelaischeet sawam wistam walibà staigat apkahrt, jo winas jums wairak saudejumu padara, nekà labuma. Zik beeschi ir tahdi gadijumi, kad nama mahte nesina skaidri, zik winai scho nerahtno putnu ir. Wista dehj, dehj olas slehpdama tàs no saimneezes un kad jau labi daudz ir sadehts, tad sahk peret. Wehlak tik saimneeze, nama mahte dabun redset, kad jau pilns sehtswidus ar maseem zahlischeem. Patureet juhs, nama mahtes, sawus mahju putnus sem stingras usraudsibas, preeksch tam taisitos dahrsinos un juhs tos labumus tad redsesseet. —

Semneeka dehls.

„Dilona deena".

Kreewijà no pagahjuschà gada pastahw sabeedriba, kura spraudusi sew par mehrki zihnu pret tuberkulosi jeb diloni. Wina sauzas „Wiskreewijas liga preeksch zihnas pret tuberkulosi". Schi sabeedriba grib sawu zihnu west plaschi un sistematiski. Par weenu no saweem zihnas lihdsekleem ta isredsejusès „dilona jeb tuberkuloses deenas" eeweschanu, par kuru wina schogad noteikusi 20. aprili (kuru deenu beedriba isludinajusi par sawu dibinaschanas deenu). Schai deenà wina grib west plaschu propagandu preeksch zihnas pret diloni zaur preekschlasijumu organisechanu, sapultschu notureschanu,

Pasapahrne.

Soneta.

No Sildedscha.
(Waldim.)

Ja ar it wisi, wisi projam gahja
Kas kahdreis bij tew sirdij mihli, tuwi,
Ja it kà kaps teek klusa tawa mahja
Un sadruhp dahrgumi, ko dsihwes zihnâ guwi. —

Tad neklauwè pee swescham, saltam durwim
Pehz mihlestibas, glahsteem neluhdz welti.
Bet atdodees tam brihnischkigam burwim
Kas weentulibâ uszels tewim telti.

Un esi weens un sawàs tekàs staigà
Kà putnis dseedi sawas dwehs'les dseesmas
Kad apkahrt maigi seedu wehji klaigà.

Naw leelakas neweenas zitas leesmas
Kà ta, kas sposchà saules tehrpà staigà
Un nepasihst neweenas tumsas breesmas.

Sinisku sihkumi.

(Sakopojis stud. mech. A. L.)

Seeweetes kà isgudrotajas. Eewehrojamà dala techniско isgudrojumu, uz kureem Sabeedrotàs Walstis isdewuschas patentes, ir seeweeschu darbs. Luhk, galwenàs no tam: wehrpjamà maschina, pahrlabota no seeweetes; auschamas stelles, kuras strahdà trihs reis ahtrak par weenkahrschu ugunsgrehka dsehschamo maschinu; rokturis preeksch skruhwju twaikona; aparats preeksch wilnas swehrschanas, loti swarigs isgudrojums preeksch wilnas fabrikazjas; weegli pahrweetojams uhdens reservuars preeksch ugunsgrehku dsehschanas; petroleja, kà kurinamà materiala leetoschana uz twaikoneem; wagonu apsildischana bes uguns palihdsibas; rakstamà maschina; signala aparats uz juhras; teleskops preeksch juhras dibena nowehroschanas; maschina preeksch papira pazinu sakahrtoschanas; aparats preeksch duhmu isnihzinaschanas un t. t. Turklaht seeweetes ir isdarijuschas daudz pahrlabojumu pee schujmaschinam. Par peemehru, preeksch sehgeku un beesu wadmalu schuhschanas, aparats preeksch adatas pahrmainischanas pa to laiku, kamehr maschinas atrodàs darbà; schujmaschinas leetoschana preeksch ahdas schuhschanas.

Marija Rüri par radiju. Laikraksts „Golos Moskwi" greesees pee eewehrojameem tautas brahleem un ahrsemneekeem ar jautajumu, ko wini gaidot no XX. gadusimtena otrà gadudesmita.

Leelà pehtneeka Pasto Küri atraitne, kura paschlaik turpina sawas pehtischanas darbus pee radija, atbildejusi schahdi:

„Ar katru gadu, ar katru deenu aug radija atklahschanas nosihme. Muhsu lihdzschinejàs idejas par materijas buhtibu pilnigi pahrgrosàs un wed muhs pee jaunas sinibu filosofijas. Pateizotees radijam, mehs tagad pahrleezinamees, ka pasaule nesastahw wis no weenkahrschu weelu grupam, no kuràm zelas wisas saliktàs, kà to kimiki agrak isskaidroja, bet no weenas weelas, no kuras zehluschàs i weenkahrschas, i saliktas weelas. Ramseja mehginajumi schai leetà isgaisina wismasakàs schaubas. Neska otees uz daudzu fisiku un kimiku skeptizismu, winam isdewàs pahrwehrst tà sauzamo „weenkahrscho" weelu atomus daschadà weelà bes zitu „weenkahrschu" weelu sajaukschanas. Mums newajag wairs meklet alkimiku filosofu akmeni. Ramsejs zer pahrwehrst sudrabu par seltu. Kad winam tas isdosees, tad tas buhs tas wisleelakais XX. gadusimtena otrà gadudesmita notikums, par kuru juhs waizajeet."

Semuhdens aerostats. Kà sinams, beidzamajos mehneschos gaisa kugneeziba sasneegusi loti eewehrojamus panahkumus; wahzu schurnali atzerejuschees asprahtigo mehginajumu, isleetot aerostata prinzipu preeksch smagu leetu izselschanas no juhras dibina. Schis mehginajums notikàs Kilê, taisni trihsdesmit gadus atpakal. Ihsi preeksch tam kahdam wahzu fisikas skolotajam isdewàs dabut schkidru ogleskahbi. Lai pahrleezinatu sawus tautas brahlus par schi isgudrojuma swarigo teknisko nosihmi, winsch nodomaja publikas preekschà demonstret smagu leetu izselschanu no juhras dibina ar ogleskahbes palihdsibu.

Juhras lihtscha dibinà tika nogremdets 900 pudi smags granita kubs. Pehz tam tika nolaists uhdenslihdejs, ar pudeli schkidràs ogleskahbes un salozitu aerostatu balonu. Peestiprinajis balonu pee akmena, uhdenslihdejs attaisija pudeli un nolika sem aerostata zauruma. Schkidrà ogleskahbe, atswabinata no leelà gaisa speedeena, pahrwehrtàs par gahsi, kura tuhlin peepildija balonu. Pehz pahri minutèm balons parahdijàs uz uhdens wirsus, pazeldams sew lihdz no juhras dibina smago akmeni. Balona parahdischanàs tika apsweikta ar trokschnaineem skatitaju aplausseem.

Schi gahses balona mekanismu weegli saprast, ja atzeràs, ka ogleskahbe, buhdama smagaka par gaisu, tomehr daudz reis weeglaka par uhdeni; tà tad pehz Arkimeda likuma, balons, kursch pildits ar ogleskahbi, tiks ar leelu sparu dsihts uz uhdens wirsu, un schis spehks ir peeteekoschs preeksch leela swara pazelschanas. Gaisà schahds „ogleskahbes aerostats" uz augschu nezelsees, jo ogleskahbe ir 1½ reis smagaka par gaisu.

Tagad, kur isdewees pahrwehrst schkidras, pat tahdas gahses, kà gaisu un uhdensradi, balonu leetoschana pee smagu leetu izselschanas ir wehl isdewigaka. No weenas puses schkidris gaiss aisnem masak weetas nekà ogleskahbe, no otras puses, pahrwehrtees par gahsi, winsch ir weeglaks par pehdejo un tà tad schahda balona spehks ir wehl leelaks.

Naw ko schaubitees, ka drihsà nahkamibà, reisà ar ihsto, tà sakot „gaisa gaisskugneezibu", attihstisees ari „semuhdens gaisskugneeziba", kura israhdisees noderiga preeksch daschadeem semuhdens darbeem.

naudas lasischanu un zitadi. Schaî deenâ grib ari sarihkot baltu puku (margaritu) pahrdoschanu (par 5 kap. gobalâ), pee kam eenahkums nahktu par labu zihnai pret tuberkulosi.

Ligas noluhkus pabalstit, nolehmusi ari „Peterburgas tautas uniwersitatu beedriba", un sewischki winas medizinisko nodala. Ta grib sarihkot atteezigus popularus besmaksas preekschlasijumus sawâs trijâs beedribas auditorijâs (— aiz Newas sustawas, pee Ochtas, un Sabalkanskas prospektâ —). Tik' weena beedriba par preekschlasijumu deenu isredsejusês 24. aprilî, t. i. swehtdeenu, jo zitâs deenâs neesot eespehjams peewilkt us projekteteem preekschlasijumeem plaschakas tautas masas.

Jesuiti Kreewijâ.

Pehdejâ laikâ kreewu awises daudz rakstijuschas par jesuitu slepeno agitaziju Kreewijâ. Kahdus 8 gadus atpakal Kreewijâ atbrauzis kahds filosofijas un teologijas dakters Felikss Werzinskis, kuram bijusi pase uz Makarija wahrdu. Tas usdewees par „bibliotekaru", kursch pehtot musejos un arkiwos pehz wehsturiskeem dateem. Winsch teizis, ka winsch tai laikâ ispehtot kahdas Ketenburgas zilts wehstari, un gribot sawahkt sinas par schis zilts lozekku ustureschanos Kreewijâ. Kahdas winsch tautibas, to newarejuschi labi teikt, jo winsch weenadi labi runajis: kreewiski, angliski, franziski, wahziski, italiski, poliski, rumaniski, un pehdejâ laikâ tas sahzis mahzitees ari pa leitiski. Kaut gan winam ahrigi bijis mass garidsneeka grads (wize-dekans), winam, kâ tagad issinats, bijuschas no pawehsta dotas wisplaschakâs pilnwaras, kahdas katoku basnizâ mehdz dot tikai augstakâs schkiras garidsneekeem.

Tagad nu nahzis pee gaismas, ka Werzinskis ir weens no galweneem jesuitu ordena wadoneem. Sem wina stahwejuschi Kreewijâ netik wisi jesuiti, bet faktiski ari ziti katoku garidsneeki. Peemehram ofizialais Kreewijas katoku augstakais garigais preekschneeks Mohilewas metropolits Klutschinskis esot stahwejis sem wina un sanehmis no wina preekschrakstus. (Klutschinskis ari esot jesuitu ordena lozeklis, bet eenemot schaî ordenî semaku stahwokli par Werzinski.

Werzinska sehdeklis bija Maskawâ. Daudzus gadus winam nepecgreesa wehribas; bet jaunakâ laikâ winam sahka pakalluhkot un isdabuja wina darbibu. Ko eestahdes isdabujuschas un ko Werzinskis ihsti pastrahdajis, naw issludinats. Katrâ sinâ winsch leelâ mehrâ weizinajis katolizisma propagandu Kreewijâ. Nesen winu apzeetinaja un issuhtija is Kreewijas. Tâ ka jesuiteem Kreewija aisleegts ustureetees, tad wina israidischana likumigi bija dibinata jau zaur wina peederibu pee jesuitu ordena. Tagad meklejot pakal wiseem ziteem jesuiteem Kreewijâ, lai tos ari israiditu.

No ahrsemèm.

Serbijas kehnina weesoschanàs pee keisara Franza Josefa atlikta.

No Belgrades sino 27. (14.) aprilî: Issludinats waldibas pasinojums, ka wajadsigs tagad atlikt kehnina Petera weesoschanos pee keisara Franza Josefa dehl keisara satrizinata weselibas stahwokka, kadehl weesoschanâs notikschot scha gada rudenî. Sakarâ ar scho kehnina weesoschanos bij nodomats atjaunot pastahwigas serbu suhtneezibas Wihnê un ari Berlinê, uz kureeni kehninsch ari zekotu, kursch jautajums tagad ari paliks neisschkirts.

Portugale. Lisabonas garidsneeziba noturejusi sem partriarcha wadibas sapulzi, kurâ peenemta resoluzija par tagadejo gruhto Portugales garidsneezibas stahwokli, kursch zehlees zaur likuma isdoschanu par basnizas atdalischanu no walsts. Resoluzijâ isteiktas domas, ka garidsneeziba esot gatawa uz wiseem upureem preeksch basnizas teesibu un garidsneeku amata peenahkumu ispildischanas brihwibas aisstahweschanas.

Meksika. Teek sinots, ka presidents Diazs braukschot maija mehnesî uz Eiropu. Tas nosihmetu, protams, Diaza atkahpschanos no Meksikas presidenta amata, kadehl Meksikai buhschot julijâ jawehl zits presidents. Pagaidam, pehz Diaza aiseeschanas, presidenta weetu ispildischot ahrleetu ministrs.

Kina. Par Kinas apstahkleem Pet. tel. agentura pasneedz wairak sinas, kuras rahda, ka Kinas eekschejâ dsihwê turpinas ruhgschana un nekahrtibas. No Kantonas sino: Newoluzionari nodedsinaja 50 mahjas un nonahweja 70 wizekehnina saldatus. Twaikonu satiksme ar Honkongu pahrtraukta. Saldati usbruka dumpineekeem un daschus nogalinaja. Eewainots palkawneeks un notikuschi daudzi aresti. Eedsihwotaji paschi jo dsihwi interesejas par Kinas tagadejo stahwokli, kâ to rahda sekoschâ sina: Hankou: Hubejas prowinzes eedsihwotaji pawadija apspreeschanas komitejas preekschsehdetaju, kursch brauz ar ahtrwilzeenu uz Pekinu, lai prasitu ahrkahrteju konstituzionalâs partijas sapulzeschanos.

No eekschsemèm.

Kreewijas budscheta peeaugschana pehdejos 50 gados.

Zik leelâ mehrâ notezejuschos 50 gados auguschi Kreewijâ materialee spehki, to redsam, kad salihdsinam Kreewijas budscheta leelumu tagad un pirms 50 gadeem.

Kreewijas budschets 1861. gadâ sneedsâs lihdz 300 milj. rubku; ap to paschu laiku Franzijas bij ap 540 miljonu rbl. (jeb ap 2000 miljonu franku).

Tagad, 1911. gadâ Kreewijas budschets ir 2820 miljonu rubku (— 7235 miljonu franku), un Franzijas budschets ir tikai 4335 miljoni franku.

Tâ tad 50 gadu atpakal Franzijas budschets bija pusotras reisas leelaks par Kreewijas budschetu, un tagad turpretim Kreewijas budschets ir gandrihz diwreiz tik leels, kâ Franzijas budschets.

Anglu parlamenta lozekku pretwisite Peterburgâ.

Pagahjuscho pawasari daudz Kreewijas walsts padomes un walsts domes lozekku apmekleja Angliju un apzeemoja angku parlamentu. Tur teem sarihkoja swinigu sanemschanu ar goda meklasteem un runam. Par scho apzeemojumu angku parlamenta lozekli solijâs taisit pretwisiti Kreewijâ. Angku atbraukschana Peterburgâ teek gaidita 6. maijâ. Preeksch winu sanemschanas rihkojâs wiswairak diwas eestahdes: kahda no walsts domneekeem eezelta komiteja, un otrkahrt Kreewu-Angku tirdsneezibas palata Peterburgâ.

Peterburga. Pretmehra komisija neatsina wehl par eespejamu issludinat wisu Mandschuriju par pilnigi droschu no mehra.

— Peterburgas slimnizâ eewesti wairak slimneeki, pee kureem wehro, ka tee sasklimuschi ar koleru.

— Nahkoschâ wasarâ J. J. Metschnikowa wadibâ 3 ekspedizijas dosees uz Astrachanas gubernu ispehtit tuberkulosi un mehri.

— Naktî uz 13. aprili sche apzeetinati 7 zilweki, kuri bij peedalijuschees kâ delegati pehdejâ fabriku ahrstu kongresâ Maskawâ.

— 12. aprila wakarâ zeematâ „Medweschij Stan" saldatu patrulai isnahza sadursme ar klaidonu bandu, pee kam weenu no klaidoneem saldati nogalinaja un trihs eewainoja.

Maskawa. Gutschkows tahlos austrumos. Maskawas awisem no tahleem austrumeem sino, ka Harbinâ Gutschkowu sanehmuschi augstakee weetejâs administrazijas preekschstahwji ar Austrumu-Kinas dselszela preekschneeku generali Horwatu preekschgalâ. Pehz tam winsch apmeklejis birschu, kur sarunajees ar weetejeem tirgotajeem. Sche wispahr runajot, ka Gutschkowam tahlos austrumos peeschkirschot kahdu augstu administrazijas amatu. No Harbinas Gutschkows dosees uz deenwideem, uz Mukdeni, Port-Arturu, bet pehz tam dosees uz Wladiwostoku un tad — apmeklet Amuras dselszeku.

— Leeldeenas Maskawâ. Maskawas awises aprehkina, zik prowianta Maskawa patehrê pa leeldeenam. Wiswairak zuhkam kerotees pee skausta. 4000 leela zuhku armija teekot mobiliseta jau diwas nedelas pirms swehtkeem un pahrstrahdata schkinkos un desâs. Wehl wairak teku, ap 5—8000, teekot noslaktets. Ragu lopu teekot kauts ap 4000. Desmiteem tuhkstoscheem wistu, kalkuhnu, siwenu, putnu un zitu gahrdumu aprijot uz swehtkeem leelais Maskawas kungis. Bet schee ir tikai ofiziali dati no lopu kautuwem un droschi ween otrtik daudz wistu, schkinku u. t. t. usnahkot uz tirgu bez lopu kautuwes starpneezibas. Sinams, par schâs gakas kontroli ari newar galwot, jo ne wisa wina teek nogahdata mikroskopiskâ stazijâ ismekleschanai. Schi stazija konstatejusi, ka no 52,000 ismekletâm zuhkam kahdas 3300 slimojuschas ar trichineem un tuberkulu. Tâ tad, ja apmehram puse no gakas Maskawâ teek patehreta bez mikroskopiskas ismekleschanas, tad tur droschi ween zilweki apehd simteem tuhkstoscheem mahrzinu leetoschanai nederigas gakas.

Helsinforsa. Matroschu nekahrtibas. Pirmâ leeldeenâ wairak simti kreewu matroschu, no kureem wairoki bijuschi peedsehruschi, salasijuschees uz Agneses tirgus un sahkuschi trokschnot. Issaukti jahtneeku schandarmi. Tee apmehtati ar akmeneem. Tad schandarmi iswilkuschi sobenus, kâ ari brihdinadami schahwuschi gaisâ. Eeradusês ari polizija un slehgusi kafejnizas ap tirgu. „Rev. Beob."

Birschi (Poneweschas apr.). 6. aprilî weetejais Laukšaimneeku pulzinsch notureja sapulzi katoku labdaribas beedribas sahlê. Uz sapulzi bij saradees labs skaits dalibneeku. Tika nolasiti wairaki preekschlasijumi. Marzinkewitscha kgs lasija par ahrstneezibas sahlitem kumelitem, kuru newajadsetu truhkt it neweenâ laukšaimneeka dahrsinâ. Ahrsts Koprewitscha kgs lasija par uhdeni un gaisu, bet pulzina preekschneeks Ordintschus kgs — par ehku zelschanu, kâ labak un lehtak jaunas ehkas uszelamas. Beidsot nospreeda pulzina beedri kopigi pirkt labibas sehjmaschinu, kura maksâ 195 rubl. un kuru leetos tikai preeksch paschu beedru wajadsibam. Schis masais laukšaimneeku pulzinsch knapi tikko ir sahzis darbotees, bet kâ redsams, tad peekriteju winam netruhkst. Kas peeraksitas pee pulzina par beedri, tam jamaksâ tikai 1 rbl. gadâ. Zerams, ka pulzinsch preekschdeenâs eemantos wairak beedrus un peekritejus, tad ari labee nodomi wairak sekmesees, kas nahk paschcem un ziteem par swehtibu. —is.

Wilna. Mahjlopu isstahde. Wilnas Laukšaimnezibas beedriba nodomajusi schogad, 10. un 11. maijâ sarihkot Wilnâ mahjlopu isstahdi. Isstahdischot tikai sirgus, gowis, aitas, zuhkas un mahju putnus: wistas, pihles, sosis, tihtarus. —is.

Warschawa. Kahdâ meestinâ Warschawas apkaimê kahds jauns puisis Kronizkis usplijees kahdai 15 gadus wezai meitenei ar sawu mihlestibu, ket kad ta winu atraidijusi, tad aplehjis to ar petroleju un aisdedsinajis. Uz nelaimigâs kleedseeneem saskrehjuschi laudis, nodsehsuschi uguni un nogahdajuschi slimnizâ apdegusscho meiteni ar wahjam dsihwibas sihmem. K. apzeetinats.

— Warschawas administrazijai usdots eesaukt kara deenestâ wisus no uniwersitates isslehgtos studentus.

— Schejeenes kapsehtâ atrasti diwi pudi 1. maija proklamaziju.

Sosnowiza. Finnera un Hampera katlu fabrikâ saboja jâs gases wads, pee kam no ispluhstoschas gahses uz weetas babuja galu inscheneers, bet sagistejâs 7 strahdneeki, no kureem wehlak 4 nomira.

Kijewa. Ugunsgrehks Podolâ nodarijis daudzeem weikaleem leelus saudejumus — pawisam lihdz 200,000 rbl.

— Uhdens Dneprâ pastahwigi kahpj. Wisas semakâs weetas pilsehtâ un tâs apkahrtnê stahw sem uhdens.

Widseme.

Riga. „Selonijas" Palihdsibas beedriba sarihko 23. aprilî sch. g. musikali-wokalu wakaru. Skaidrs atlikums nolemts rakstneeka Jahna Poruka pabalstam, kursch jau ilgu laiku gruhti slimo un ir peespeests ustureetees klinikâ. Laipnu peedalischanos starp ziteem ir peeteikuschi konzertdseedataji Laubes kdse. P. Saks kgs un ziti. Zerams, ka plaschakâs aprindas neatteikses pabalstit scho labo mehrki. Biletes eepreeksch dabujumas „Selonijas" konwenta korteli no 12—2 un isrihkojuma wakarâ Rigas Latweeschu Beedribâ pee kases.

— Masu kratischanas un apzeetinaschanas isdaritas naktî uz 16. apr. pa wisu Rigu pee schaubigâm un politisli neustizamam personam. Esot daudz apzeetinatu, wiswairak no strahdneeku aprindam. Starp ziteem iskratiti un apzeetinati trihs brahli Kr., Stabu eelâ — weens sehtas puisis un diwi — fabrikas strahdneeki. Kratischanas isdaritas uz apsardsibas polizijas rihkojumu ahrsemneeku maijam tuwojotees (18. aprilî pehz wezâ stila). pl.

— Kratischana, kâ „Laika Balss" sino, isdarita no schandarmerijas pee Rigas strahdneeku delegata Wiskreewijas fabriku ahrstu kongresâ.

— Apzeetinata „dsihwâs prezes" tirgotaja. 15. apr. wakarâ stazijâ Riga I., ihsi preeksch Peterburgas pasascheeru wilzeena aiseeschanas, schandarms apzeetinaja kahdu nepasihstamu seeweeti, kura gribeja aisbraukt no Rigas, kopâ ar tscheträm 14—15 gadus wezam meitenem, kuras esot bijuschas nodomatas preeksch Peterburgas publisteem nameem. Apzeetinatâ gan stahstot, ka meitenes salihgtas preeksch teatra, bet esot peerahdijums, ka winas krituschas „dsihwâs prezes" tirgotajas rokâs.

— Wairaki jauni zilweki isdarijuschi paschnahwibas schajâs deenâs, pehz Leeldeenam. Raduschâs walodas, ka schâs paschnahwibas stahw kahdâ sakarâ pat ar Emiliju Klawin, kura rogiftejâs Terbatas weesnizâ. Kahds jauneklis islehzis paschnahwibas noluhkâ no swehtku schuhpotnem un nodots slimnizâ nepareisi ar Jwana M. pasi, pehz kam pehdejais mehginajis nogiftetees. pl.

— Par Widsemes muischneezibas arkiwa sastahdischanas darbeem arkiwa direktors barons Bruiningks landtagâ zehlis preekschâ plaschu referatu. Starp zitu referatâ aisrahdits, ka zaur Rigas pilsehtas arkiwara mag. hist. A. Feuereisena puhlem tagad isdewees dabut atpakal agrak Rigas apgabalteesas un meerteesneschu sapulzes sinaschanâ atraduschos un tad uz Maskawu, uz teesleetu ministrijas arkiwu aissuhtito hosteesas arkiwu, kâ ari daschu zitu eestahschu arkiwus. Leeta grosotees ap 416,515 aktim! Leelako arkiwu daku isdewees noweetot Rigâ, bet weena teesa aissuhtita uz Zehsim. Arkiwos esot milsums wehrtigu materialu par weetejâm buhschanam. Daudz materiala esot ari par Seemeku karu. „L."

— Apgabalteesas paplaschinaschana. Rigas apgabalteesas darbibu, kura ikgadus peenemas, stipri trauzê teesas nama neehrtiba un wajadsigo telpu truhkums. Tagad nolemts jau schowasar namu paplaschinat, zelot jaunu peebuhwi no meerteesneschu sapulzes puses. Sakarâ ar jauno peebuhwi ari kanzelejas tiks pahrweetotas.

No Stukmaneem. Sche ir patlaban diwas sawadas parahdibas. Pirmâ ir ta, ka seewas sahk atstaht sawus wihrus un laistees plaschâ pasaulê. To ihsâ laizinâ isdarijuschas trihs gabalas. Weenai ta pasaulê laischana gan nobeidsâs Rigâ Dwinskas wogsalê. Schi tad gan ari nebij weena dewusês projam no wihra, bet kopâ ar kahdu sirdsdraugu. Lai leeta isnahktu romantiskaka, tad nebraukuschi wis tuhdak no Stukmaneem ar wilzeenu, bet papreekschu kahdu gabalu ar pasta sirgeem un tik tad ar wilzeenu. Bet kamehr schee dsen „romantiku" ar pasta sirgeem, tikmehr sina no wihra jau preekschâ un Rigâ behgtus apzeetina. Otra parahdiba ir kaisligi wistu sagli. Lai gan saglu sche nekad nawa truhzis, bet nu raduschees taisni spezialisti wistu sagli, kas ihsâ laikâ nosaguschi jau ap kahdu 40—50 wistu. — Jau otro gadu sche pastahw priwata progimnasija. Lai „zeltos" schi progimnasija, tad tika dots nojaust, ka buhschot tur wiss „progresiwâ garâ". Tik nu uz seemas swehtkeem, kahds korespondents kahdâ progresiwâ lapelê aisrahdijis, ka tas „progresiwigums" gan nebuhschot ihsts, turpat ari peeminets, ka skolneezem pa seemas swehtkeem usdots isrehkinat 53 deesgan gruhtas usdoschanas. Tas besgala nepatizis skolotajam, sodijuschas un gahnijuschas mineto lapeli — neesot wis ta nekahda progresiwa awise, rahjuschas ari duhschigi ween skolneezes — kamdehl tâs teikuschas, ka esot tik daudz usdots. Tagad nu pa leeldeenas laiku skolneezem atkauts waj nu rehkinat jeb nerehkinat usdotas usdoschanas. Luhk, tas jau „progresiwak"! —to.

No Ulbrokas-Stopineem. Schejeenes Lawise Krastin, 39 gadus weza, nosudusi bez wehsts. Kahdu laizinu wina ustutejusês Rigâ, Krahsotaju eelâ Nr. 13. D.

No Aluksnes. Annas laukšaimneezibas beedriba peenehmusi kahdu lopkopibas instruktoru, kuram tiks usdota pee beedribas nodibinatas lopu pahrraugu beedribas wadischana. Lopus wehl war beedribai peeteikt, kaut gan pirmais peeteikschanas terminsch jau palaists garam. J.

Kurseme.

Leepaja. Atrasts behrna lihkis. Treschdeen pulkst. 11 preeksch pusdeenas Mastu eelâ Nr. 4. Melka namâ dsihwojoschâ Kselofontowa sawu jaunpeedsimuscho behrnu eemetusi atejas weetâ. To pamanija mahjas eedsihwotaji un pasinoja par to I. eezirkna polizijai, kura eeradâs un lihkiti no atejas weetas isnehma. Neschehligâ mahte issazijâs, kâ behrns peedsimis nedsihws. K. ir prezeta seewa, bet wedusi netiklu dsihwi; noseegumu wina isdarijusi, lai noslehptu tâs augkus. Lihkitis tika eeweetots wezâs kapsehtas sekzijas nameli preeksch ismekleschanas, un K. nodota ismekleschanas teesnesim.

— Aisputes-Saldus-Kuldigas dselszelsch. Leepajas-Aisputes schaursleeschu dselszeka walde peeprasa pahrdoschanas noteikumus no semes ihpaschneekeem, zaur kuru peederumeem jaunbuhwejamam dselszelam buhs jaeet us Saldu un Kuldigu. Zeku taisischanas darbi sahkschotees wisâ drihsumâ.

„L. Atb."

— Tizibas dehl. Leepajas pilsonis Abrams Nelsons ir pahrgahjis kristigâ tizibâ. Leeldeenâs winsch bij apmeklejis deewkalpojumu Annas basnizâ, bet kad pehz beigteem deewwahrdeem isnahza ahrâ, winam usbruka wina agrakee tizibas brahli un to peekawa. Kad eeradâs polizija, usbruzeji aismuka.

— E. Fridrichs, kura prahwu, kâ sinams, isteesâs apgabalteesâ, jau pahrwests us schejeeni no Rigas un eeweetots weetejâ zeetumâ.

No Aisputes. Par nokalpoteem gadeem Aisputes semneeku wirsteesas preekschsehdetajs Kalninsch paaugstinats par titular padomneeku.

Krona-Wirzawa. Sahdsiba. Naktî us 17. aprili issagts Wihtolu mahju rentneekam Kasinam 4 gadus wezs behrs sirgs, wideja auguma, baltu blesi peerê. Sirgs 150 rublu wehrtibâ. ŋ.

Jekabmeests. Tâs paschas nelaimigâs mihlestibas dehl weetejâs tirdsneezibas skolas skolneeze St. pirmâs leeldeenâs paschslepkawibas noluhkâ eedsehrusi etika esenzi un, kaut gan winai tuhlin sneegta ahrsta palihdsiba, winas stahwoklis tomehr esot bihstams. Kad par scho notikumu dabujis sinat tâs paschas skolas skolneeks K., tas nakti eelehzis Daugawâ un noslihzis.

No Tetelmindes. Muhsu pagasts sastahw no saweenoteem Ahnes un Tetelmindes pagasteem un atronâs ap 4 werstim no Jelgawas, pee Jelgawas-Jaunjelgawas zela. Wiss pagasts sastahw gandrihs tikai no sihksemtureem, t. i. no tahdeem semes ihpaschneekeem, kuru semes gabalini sastahw no 10—30 puhrweetâm un kureem naw realnastas un kuru saimneezibas eekahrtojums ir sawadaks, nekâ zitur. Sihksemturi sawu semes gabalinu, pateizotees Jelgawas tuwumam, ismanto pehz eespehjas jo pamatigi; galwenais eenehmumu awots ir semenu kopschana, ar kurâm dascham ir apstahditas 2—3 un wairak puhrweetas; semenes aisweds us Rigu pahrdoschanai. Ziti bes tam wehl peekopj kopkopibu un tura us maja semes gabalina 6—7 gowis, kurâm peegahdâ seenu no tuwejâm Jelgawas apkaimes plawam, pee kam nereti wairaksolischanâ sazenschâs ar tirgotajeem, kuri seenu suhta us Rigu, un tehdejadi nereti samaksadami par seenu koti dahrgi, daschureis pat 30—40 rublus puhraweetâ. Seenu pahrdod Jelgawâ; daschi eegahdajuschi zentrifugas. Tâ wisur redsama rosiba un turiba, zik pee sihksemtureem no tâs war buht runa. Sihksemturu pawisam ir 62, kamehr ihsto, wezo saimneeku (t. i. kuru semes gabali ir leelaki un aplikti ar realnastâm) ir pehz skaita 24. Us pagasta semes atronâs 7 keegelnizas, kurâs katrâ nereti saweenotas 2, pat 3 mahjas, tâ ka pagastâ saimneeku ir koti mas, kuri waretu pagasta amatus eenemt, jo wairaki saimneeki (fabrikanti) pagastâ nemas nedsihwo, daschi ir mâhjas isrentejuschi un ari nedsihwo pagastâ, daschi ir wezi u. t. t. Tahdejadi saimneeku skaits ir koti mas, un atleek tikai kahdi 5—6, zaur ko pagasta saimneezîskais stahwoklis un pahrwaldiba atronâs sawadakâ kahrtibâ, neka zitur. Peem. pee pag. waldes amata wihru wehleschanâm, kureem pehz likuma wajag buht saimneekeem ar realnastâm, kas war waldes amatus eenemt, naw nekahdas iswehles, jo gandrihs wisi eenem amatus, kur zitos pagastos us katra amata ir wairak kandidatu. Saimneezîskâ sinâ fabrikas ir pagastam par labu jo no katras fabrikas maksâ bes ziteem sihkeem nodokleem wehl 50 rublus gadâ preeksch pagasta majadsibâm, zaur ko ziteem nodewu maksatajeem tâs naw leelas: tâ pilnigam strahdneekam tikai 3 rbl. 50 kap. gadâ un semes ihpaschneekeem bes personigeem nodokleem tikai 20 kap. no desetinas, kursch nodokku augstums preeksch scheem laikeem usskatams par deesgan semu.

Bet ne tik labi ir moralîskâ sinâ, jo kur tik daudz daschadu lautibas un tizibas zilweku kopigi dsihwo, bes ziteem launumeem der atsihmet kâ sewischku launumu — slepenu tirgoschanos ar alkoholu. — Muhsu pagastâ atronâs gan 4 materialpretschu tirgotawas, bet newcenas atklahtas dsertuwes; tâ tad ar to tirgojâs wairak weetâs slepeni. Tâ nesen weens material-pretschu weikala turetajs no Jelg. Bauskas II. eezirkna meerteesnescha nosodits par neatlautu tirgoschanos ar reibinoscheem dsehreeneem us 6 mehn. zeetumâ un 65 rbl. soda un saudejumu atlihdsinaschanas.

Tagad muhsu skolotajs Wihtola kgs nodibinajis dseedataju kori, kursch notura mehginajumus weetejâ skolas namâ, par ko no sirds japreezajas, jo nu muhsu jaunâ paaudse warès sawu brihwo laiku leetderigi pawadit. Tikai wehlams, lai dirigents un dseedataji neapgurtu, bet peekoptu dseedaschanu ari us preekschu. Muhsu skolai telpu sinâ ir leeli truhkumi: klasei semi greesti, naw peeteekoschas gukamas telpas u. t. t., jo ta no eesahkuma buhweta kâ muischas kalpu mahja un tikai 1891. g. pahrbuhweta par skolu preeksch apm. 50 behrneem, bet tagad skolu apmeklè pahri par 90 behrnu. Muhsu apstahklos, kur gandrihs wisi behrni wakaros eet mahjâs, tad schis truhkums wehl naw tik sahpigi sajuhtams, un kahdu laiku wehl warès istikt, tomehr par tâs pahrbuhweschanu ir nopeetni ween jadomâ. Ne tâ stahw ar muhsu pagasta namu, kura weetu ispilda weza skolas ehka, buhweta tehwu tehwu laikos, tagad tuwu sagruhschanai un sawu usdewumu wairs neispilda, ko eewehrojis ari Dobeles aprinka komisara kgs un dewis mahjeenu, ruhpetees par jauna pagasta nama zelschanu. Pagasta nespehjneeki eeweetoti nomatâs telpâs, tadehl ka pagastam pascham nespehjneeku patwerfmes nama naw. Tetelmindneeks.

Kurseme. Ahrsemes 1. maijs un sarkani karogi. Jehkabneekos, pee Pumpuru mahjam, wakar, 18. aprilî (pehz jaunâ stila 1. maijâ) atrada kahdâ telefona stabâ uskahrtu sarkanu karogu ar jau parasteem sarkanbikschu usraksteem: „Nost ar kapitalisteem!" u. t. t. Pee staba ari bij peekarinatas diwas melnas bumbas. Nu, tikai nesabihstatees! Tâs jau nebij nekahdas dinamita waj zitâm kahdam sprahgstoschâm weelam pilditas. Tâs ismeklejot israhdijâs par tâm paschâm muhsu newainigâm sarkanâm beetem, tikai melnâs lupatâs eeschuhtas. Tâ tad wiss tikai tahda behrnischkiga, smeekliga kehmoschanâs, kahdu jau nu paspehj tikai muhsu „sarkanee" puikas, smejami behdigâs atleekas no trakâ gada. — Tahds pats sarkans karogs plihwinajees kur nebuht Penkulneekos. Pats par sewi protams, ka sarkanâs lupatas no weetejeem kahrtibneekeem tika tuhdal noweetotas, kur tâs peeder.

No Jelgawas.

Garigs konzerts. Dsehraju dseedneezibas eestahde „Glahbschana" sawâ nesawtigâ zilweku mihlestibas darbâ klusu un nemitigi strahdajot, sarihko sestdeen 23. aprilî saweem labdarigeem noluhkeem par labu leelu garigu konzertu Wahzu Amatneezibas sahlê. — Pee konzerta peedalâs Pilsbasnizas koris, wad. Michelsona kgs, dseedaschanas beedriba „Lira", wad. brihwmahksleneeks Kaulina kgs, kâ ari operu dseedataja Gertrude Engelhardt jkdse. — Biletes (no à 25 kap. sahkot lihds 2 rbl.) dabujamas eepreeksch Besthorna grahmatu pahrdotawâ Palejas eelâ

Elektro-teatris „Rekords" (Jelg. Latw. Beedr. namâ) us 18., 19. un 20. aprili atkal dabujis jaunu, interesantu programu, us ko wisus, kas zeenî derigu, tihkamu un pa starpâm ari pamahzoschu laika kawekli, daram ari schaî weetâ usmanigus. Tuwakas sinas sludinajumos.

Pirmais latgaleeschu laukstrahdneeku suhtijums preeksch Jelgawas Laukstaimneezibas beedribas, 30 personas, peenahza 16. aprilî Jelgawâ. Latgaleeschi sadereti Ludsâ un Rehsekne. Sagaida atbrauzam wehl wairak latgaleeschu strahdneeku.

Aprita sirgu tirgus bij schogad jo bagats isdewees. Bij pilns laukums, pilni stalli. Zenas sirgeem bij augstas, it sewischki tâ sauzamajeem wasaras kalpeem. Tas ir laikam sekas no tam, ka Jelgawas tuwumâ keegelnitschu skaits eewehrojamâ mehrâ peeaug. Buhtu gan laiks, ka latweeschu laukstaimneeki sahktu paschi wairak nodarbotees ar sirgu audsinaschanu, jo sirgu zenas pastahwigi kahpj. Tapat ari sen jau ir laiks sweest pee malas widutajus schihdekus un tschiganus, kureem sirgu tirgi ir ihstais plaujas laiks, saprotams us pirzeju un pahrdeweju kontu. Waj tad tee rubulischi tik atleekami ir, ka kauj wineem tik weeglprahtigi eeritet weiklo „rebineeku" kabatâs? ŋ.

Maskawas-Rigas dselszela budkâ № 31 issagti: weens watets wihreeschu mehtelis, 1 wasaras mehtelis, 2 wihreeschu drehbes, 1 wateta seeweeschu jaka, 1 wasaras jaka, 5 seeweeschu apgehrbi, 4 bluhses un diwi pahri seeweeschu sahbaki. Drehbju kabatâs bijuschi 3 selta gredseni ar burteem K. L. ŋ.

Wahjprahtiga seeweete sanemta 14. aprilî Maskawas-Wentspils dselszela peestahtnê un aissuhtita us pilsehtas slimnizu. ŋ.

Dselszela negadijums. Sestdeen, 16. aprilî, pulksten 3,36 minutês no Rigas us Jelgawu atejoschâ wilzeena lokomotiwei, — apmehram 14. wersti — pahrluhsa gaitas ritena swahrsteklis (рычагъ). Wilzeenu isdewâs laikâ noturet un nosfruhwet saboja sa swahrstekla dalas. Pateizotees otrai lokomotiwei wilzeens nogahja lihds Olaines stazijai, kur atahkeja sabojato lokomotiwi. Wilzeens nosebojâs par ³/₄ stundas —gs—

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ: Swehtdeen, 24. aprilî pulksten 10 no rihta mahz. Fr. Bernewitz. Kristiti: Emilie Anna Taurin. Ussaukti: Jehkabs Gilberts ar Juhli Olgu Pukulauks, Ans Beernis ar Elisabeti Pirtneek, Indrikis Kasparinskis ar Lihsi Beizen, Janis Andersons ar Emiliju Wihksne. Miruschi: Pauline Gulberg 2 g. w., Lawihse Bluhm 56 g., Alma Dorotea Bumbeer 8 g., Anna Taurin 35 g., Janis Jaunsem 14 g., Dore Bergman 84 g., Anna Rosental 52 g. w.

Dahwanu eenahzis: swehtdeen, 17. aprilî, misionei 30 k., kurlmehmo eestahdei 4 r. 42 k.

Deewkalposchanas Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizâ: swehtdeen 24. aprilî ar deewgaldneekeem pulkst. ½10 no rihta un behrnu deewkalposchana pulkst. 5 pehz pusdeenas mahz. Reinhards. Ussaukti: Spiridon Petrotschenkow ar Annu Liliju Amaliju Blandini Bumbeer, Fritzs Meiers ar Mariju Doroteju Peterson, Jehkabs Ludwigs Markewitzs ar Emiliju Annu Sarin, Bernhards Linbergs ar Liseti Neuman, Peters Balods ar Doroteju Henkel, Martinsch Kaslauschkis (Koslowsky) ar Emiliju Sondowsky. Miruschi: Roberts Stotschkus 23 g. w., Erika Stinkat 1 g. 2 m., Lihse Goldfuks dsim. Henriksson 67 g., Friderike Intler dsim. Brügge 43 g., Teodor Kristap Ekkus 1½ n. w., Wilis Bargs 48 g., Anna Daujat dsim. Dobel 41 g., Anastasija Marija Wankin 6 g. 11 m. w.

Wisjaunakàs sinas.

Peterburgâ, 16. apr. Schobeen Wina Majestate Kungs un Keisars — Keisarisko Augstibu leelkrasu Dmitrija Pawlowitscha un Aleksandra Michailowitscha pawadibâ — apmekleja gaisa kugneezibas isstahdi Michaila maneschâ.

— Kara ministris aisbrauza us tahlajeem austrumeem.

Maskawâ, 16. aprilî. No apsardsibas nodalas (slepenpolizijas) likwideta Maskawâ jauna nelegala kreewu nazionalistu sozial-rewoluzionaru organisazija.

Kijewâ, 15. aprilî. Politechnikas studenti nolehma nobeigt neisdewuschos streiku.

Wologdâ, 16. aprilî. Israhdê par labu masgadeju noseedsneeku kolonijai kahda nepasihstama ar tschetreem schahweeneem eewainoja no muguras puses zeetuma inspektoru Jefimowu kaklâ un rokâ un Jefimowa seewu waigâ. Noseedsneeze aisbehdsa.

Bakû, 15. aprilî. Schemachas pulka robeschu sargi apschaudijâs Lenkoranas aprinkî ar perseeschu laupitajeem; krituschi 5 un eewainoti 9 laupitaji.

Mukdenâ, 15. aprilî. Gutschkows apmekleja ahrstu konferenzi us Kinas waldibas eestahschu usaizinajumu.

Berlinê, 29. (16.) apr. Wahzu kronprinzis un kronprinzese nodomajuschi maija mehnesî weesotees Peterburgâ, lai keisara Wilhelma usdewumâ nowehletu laimes Keijara Majestatei us Wina dsimumdeenu 6. maijâ.

Turinâ, 29. (16.) apr. Starptautiskâ ruhpneezibas isstahde swinigi atklahta kehnina pahra, ministru un diplomatijas preekschstahwu klahtbuhtnê.

Konstantinopolê, 29. (16.) apr. Is Ueskibas sino, ka kahda bulgaru banda usbrukusi prowianta suhtijumam preeksch turku robeschu kara spehka un to atnehmusi.

Mukdenâ, 16. apr. Wiseem konsuleem un Gutschkowam klaht esot, slehdsa starptautisko ahrstu konferenzi mehra leetâ.

Pekinâ, 29. (16.) apr. Ofiziali sino, ka dumpineeki Kantonâ mehginajuschi usbrukt wize-kehnina pilij. Usbrukums no waldibas saldateem tizis atraidits, pee kam daudsi krituschi. — Twaikonu satiksme starp Kantonu un Honkongu pahrtraukta.

Parisê, 28. (15.) aprilî. Strahdneeku sindikatu saweeniba nodomajusi isweest 1. maija manifestaziju (kuru ministru padome nolehmusi aisleegt).

Wehstules un atbildes.

K. J. — L.-Sw. Par juhsu suhtijumeem muhsu awises ekspedizijai weenmehr nahkâs peemaksat soda naudu. — Luhdsam tatschu eewehrot pasta noteikumus.

J. G. — K. Dsesinu un wisadu stahstinu muhsu krahjumâ ir leels daudsums, kas gaida us isleetoschanu. — Leetischki sinojumi mums allasch noderigi.

J. K. — Derès. Sinojumi tomehr mums buhtu mihlaki.

—ais. — N. Dabujâm un sawâ laikâ isleetosim.

Aisrahdijums.

☛ Schi numura pasta un ahreenes abonenteem eet lihds **Ed. Zehdera laukstaimn. maschinu noliktawas Rigâ, Karta eelâ № 11, peelikums par Bolindera naftas motoreem.**

Isdewejs: Latweeschu Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee F. A. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

A. N. Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) ir pascha auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
starp tâm: koka kastitês par 250 gab., kâ ari Berlines 100 gab. ar labu mundstiki katrâ kastitê un „Barskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: Halis ¹/₈ ℔ 46 kap., ¹/₈ ℔ 23 kap. Matkapara spezialtabaka: Swesda № 40, № 30 un № 10 nepahrspehjama labuma. Papirosi: wisas wairak peeprasitas sortes par lehtâm zenâm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ cepirkschanas weeta.
Tabaka III. sorte sau no 72 kap. mahzina un zigarus no 7 r. 80 k. no 1000 gabali.

Elektro-teatris „REKORD"
Jelgawas Latweeschu Beedribas namâ.
Programa
18., 19., un 20. aprilî 1911. g.
I.
Isdaitu warâ. Drama. (Is tagadnes dsihwes.)
II.
a) **Patê schurnaks** (kursch wisu redz, wisu sin).
b) **Alus isgatawoschana.** (Sinatnisks).
c) **Skandalini upuris.** (Humoristisks).
III
Isjaukta intriga. Drama.
IV.
a) **Sihda tahrpinu kultura.** (Pehz dabas).
b) **Panters kâ mantojums.** (Humoristisks).
Israhdes buhs: pirmdeen un otrdeen no pulksten 3—7 pehz pusdeenas, treschdeen no pulkst. 6—11 wakarâ.
Seejas maksa: I. weetâ 35 kap., II. weetâ 25 kap., III. weetâ 15 k., skolneekeem un behrneem 25, 15 un 10 kap.

Dr. Levitas.

Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawâ, Pasta eelâ № 6.

Peenem

sobu slimneekus

ikdeenas no 10 lihdſ 1 un no 3—6. **Spezialists, selta sobu kroneem** (Goldkronen) un ar **stifti eeleekameem** (Stiftszähne) beſ platem.

Dentists M. Kaplans,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 31.

Sobu ahrsteschanas kabinets

M. Kopelewitza

Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 2. Runas stundas no 9—1 un no 3—6. **Spezialitate:** Selta sobu kroni un mahkſligi sobi beſ platem. Wiſus darbus isdaru uſ garantiju.

Peenem sobu slimneekus

un pagatawo **mahkſligus sobus,** ar un beſ platem. **Selta kronus, porzelana** un **selta plombas.**

J. Aron,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1.
Runas stundas no 9—1, un no 3—6.

Sobu slimneekus

peenemam katru deenu no pulksten 9 lihdſ 6. Sobus iswelk beſ sahpem. Mahkſligi sobi ar waj beſ platem. Wiſadas plombas. Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paſeminatas zenas.

S. Braude u. P. Braude,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 17.

Peenemu **ahdas, dſimuma, puhſchla** un **ſifilisa** slimneekus no 9—1 pr. puſd. un no 6—1/29 wak. **Dahmas** un **behrnus** no 5—6 w. zaurſkatiſchana ar elektrizitati.

Dr. J. Machtus,
Marſtal-eelâ 8, tuw. pee Grehz.eel. telef. 5492.

Homeopatiſks un seeweeschu ahrſts, kirurgs

Dr. med. T. Rolssen,

Rigâ, Leelâ Smilſchu eelâ № 29, 1 trepi. Telef. № 3173. Runas stundas: no plkſt. 9½—12 pr. puſd un no 5—6 pehz puſd., ſwehtdeenâs no 11—1 puſd. Maſturigeem: otrdeenâs un peektdeenâs pr. puſd.

A. Beloborodows,

diplomets medizinas
feldschers un **maſeeris,**
Jelgawâ, Paleja's eelâ № 40, pretim „Imperial" weesnizai.

Dobeles aprinka XVII. eezirkna **Krona Wirzawas** pagasta teesa zaur scho iſſludina, ka sch. g.

21. un 22. aprilî

Krona Wirzawas pagasta skolâ tiks wairakſolischanâ

pahrdota

miruschâ skolotaja Christiana Gotharda daschada kustama manta, saſtahwoscha no bitem (47 saimes), bischu ſkapischeem un daudſeem ziteem drawneezibas peederumeem, medus, 6 gowim, ſirga, rateem, ragum, labibas (rudſi un meeſchi), kartupeleem un daſchadàm zitàm mahjas un ſaimneezibas leetam (mehbeles, harmoniums, klaweeres u. z.). Mantiba nowehrteta uſ 1600 rub. Uhtrupe sahkſees taisni pulkſten 9 no rihta.

Par teesas preekſchſehdetaju:
G. Tombergs.
Skrihweris: **W. Wahrens.**
Krona Wirzawâ, 1. aprilî 1911.
№ 111.

Sludinajums.

Jelgawas Pilſehtas Waldes buhwkomiſija uſaizina wiſus, kuri wehletos uſnemtees nahkoscha 1911. gada buhwes ſeſonâ peegahdat **granti, ſmiltis, ſchedenus,** peewest un aiſwest akmenus, jaunu un wezu buhwmaterialu, ſawus peedahwajumus eeſneegt buhwkomiſijas ſehdê, zeturtdeen, 5. maijâ ſch. gadâ pulkſt. 6 pehz puſdeenas.

Uſ tam atteezoſchee noteikumi ir Pilſehtas Waldes kanzlejâ wiſâs ſehdes deenâs dehl eeſkatiſchanâs iſlikti. (№ 1248)

Eemakſajams ſalogs 300 rubku.
Jelgawâ, 14. aprilî 1911. g.

Moderneeks, lopukopejs, preekſchſaimneeks un **keegelu strahdneeki**

war peeteiktees Krona-Wirzawas Petermuiſchâ.

Krahjumâ wairak kà 200 welosipedu.

Welosipedi

„Russia" no pirmàs, wisleelakàs un ſlawenakàs Kreewijas welosipedu un automobilu fabrikas

A. Leutner & Ko., Rigâ.

„Russia" **welosipedeem** loti glihta buhwe, ahrkahrtigi weegla gaita un apbrihnojama iſturiba! pateizotees tam apſtahklim; ka tee pagatawoti no wislabakà anglu materiala un peemehroti ſcheſeenes ſliktajeem zeleem.

„Russia" **welosipedi** ſneedſ wisleelako galwojumu zaur to, ka fabrika eekſchſemê un wiſas dalas katrâ laikâ dabonamas.

„Lauwas" welosipedi no paſaules ſlawenàs ſrautſchu ſpezialfabrikas, brahleem **Peugeot — Franzijâ.**

„Lauwas" welosipedi buhweti ſewiſchki preekſch ſcheſeenes ſliktajeem zeleem un iſturibas ſinâ zeenigi neſt lauwas wahrdu.

● „Britania" un „Sviſt" welosipedi ●

no pirmklaſigàm fabrikam Angliją.

Beſ tam daudſu wahzu fabriku welosipedi, kà:

Naumana, Brennabor, Dürkopa, Wanderer un zitu.

Motoru welosipedi un automobili

„Peugeot", „Magnet", „Wanderer" un ziti.

Mehreuas zenas. Leetoti welosipedi no 15 rbl. ſahkot.

Leelakà iſwehle welosipedu peederumu un gumiju.

Paſchu iſlabojſchanas darbniza. — Paſchu braukſchanas ſkola.

Katalogi par welti.

Pirms zitur pehrzeet, pahrleezinatees.

Pahrdod katra un uſ nomaksu.

Fabriku noliktawa Jelgawâ:

Nr. 46, Katolu eelâ Nr. 46, tel. 72.

Welosipedu, motoru, ſchujun adamu maſchinu, medibas eerotſchu, „Lux" lampu un wiſadu amatneezib. un ruhpn. maſchinu pahrdotawa

agrak **J. Bisseneeks.**

Daudſgadiga rakſtiſka galwoſchana.

A. un M. Reinſkiju

zirks-ſwehrniza Primorango

apluhkoſchanai

atwehrts katru deenu

no pulkſten 10 rihtà lihdſ pulkſten 10 wakarà.

Peenahzis Eiropà rets eksemplars!

Pus pehrtikis — pus lahzis

no Sumatri ſalas.

Reti brihnumi Jelgawâ Maſi lauweni, **ſteidſatees redſet**

kuri nupat Jelgawâ peedſimuſchi.

Eeejas makſa peeaugſcheem **30** kap., behrneem un apakſchkaweiwjeem — **15** kap.

● Loti ſwarigs ſinat, ●

ka jaunizgudrotàs **Dr. Hartmana**

ſeepes „Flora"

ir tikai weenigais lihdſeklis ſkaiſtuma ſaſneegſchanai un ka zitu kremu leetoſchana **„Flora"** jeepju weetà preekſch gihmja ir weltiga. Leetojot 2—3 reiſes katris pahrleezinaſees ſcho ſeepju brihnumus: Saules pleki, iſſitumi un ſinnes beſ pehdam noſuhd. Ihſtas tikai ar atradeja paraksſtu: Dr. Hartmann, Wien 3/I.

→ Dabujamas wiſàs parfimerija un apteeku pretſchu pahrdotawàs.

Sludinajums.

Jelgawas Pilſehtas Walde uſaizina wiſus Jelgawas namu- un gruntsihpaſchneekus, **pilſehtas imobilija nodewas par 1911. gadu** pehz peeſuhtitam nodewu liſtem, pilnà ſummà lihdſ 1. maijam ſch. g. pilſehtas kaſê ſamakſat, zitadi pehz 14 deenu notezeſchanas, ſkaitot no 1. maija ſch. g. buhs jaſamakſa likumiga ſoda nauda un parahdi tiks peedſiſti ſpaidu zelà.

Jelgawâ, aprika 9. deenà 1911.
(№ 1244.)

Mag.
J. Hertela
apteeku pretſchu pahrdotawâ
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.

Peedahwà

wiſadas uſ ſcho arodu atteezoſchas

prezes.

Jaunawas

no laukeem, kuras wehlàs **ſchuhſchanu pamatigi eemahzitees,** war peeteiktees pee Blumfeldta kundſes, Jelgawâ, Skrihweru eelâ 22.

Galdneeka palihgs

wajadſigs Jelgawâ, Akziſes eelâ Nr. 11, ſehiâ.

Lehti pahrdodams

leetots welosipeds Hufta kunga weikalâ, Siwju tirgus un Rahtuſcha eelas ſtuhri, Jelgawâ.

Sludinajums.

Jelgawas Pilſehtas Walde ar ſcho uſaizina wiſus pilſehtas eezirkni dſihwodamus ſirgu un ekipaſchu ihpaſchneekus (iſnemot ſuhrmanus un ratu buhwetaju meiſterus), kureem pehz Kurſ. Gub. Aw. ukaſu krahjumâ № 6 no 1882. g. iſſludinatà Wiſaugſtaki apſtiprinatà Walſts-Padomes noſlehmuma jamakſà **nodokli par ſirgeem un ekipaſcham** pilſehtas kaſei par labu, ſcho nodokli ne wehlaki, kà lihdſ **1. maijam ſch. g. par 1911. gadu ſamakſat un proti:**

1) par katru ſirgu preekſch iſbraukſchanas 5 rbl. par gadu.
2) „ „ darba ſirgu . . . 3 „ „ „
3) „ „ ekipaſchu preekſch iſbraukſchanas, kamanas lihdſ ſkaitot, un proti:
a) par katru ſegtu un puſſegtu ekipaſchu 3 „ „ „
b) waleju ekipaſchu . . . . 2 „ „ „
4) par katreem darba rateem, iſnem. kamanas 1 „ „ „

Gadijumâ, ja nodokli 14 deenu laikâ pehz augſchinetà termina netiktu ſamakſati, jeb buhtu ſamakſati nepilnigâ mehrâ, no nodokku parahdneekeem tiks beſ parahdâ palikuſchas makſas wehl 50% ſoda naudas preekſch pilſehtas kaſes peedſihti.

Beidſot teek peeſihmets, ka preekſch ſirgeem un ekipaſcham, kas pehz 1. maija eegahdati, nodokli jamakſà:

a) ja pirkſchana gada pirmâ puſê notikuſe — pilna gada makſa.
b) kad gada otrâ puſê — puſgada makſa, pee kam abos gadijumos nodokli 14 deenu laikâ pehz ſirga jeb ekipaſchas eegahdaſchanas jaſamakſà. — Ja nodokli netiktu ſamakſati, tad ari ſchinî gadijumâ teek nodokku parahds lihdſ ar 50% ſoda naudas peedſihts. (№ 1245)

Jelgawâ, 9. aprilî 1911. g.

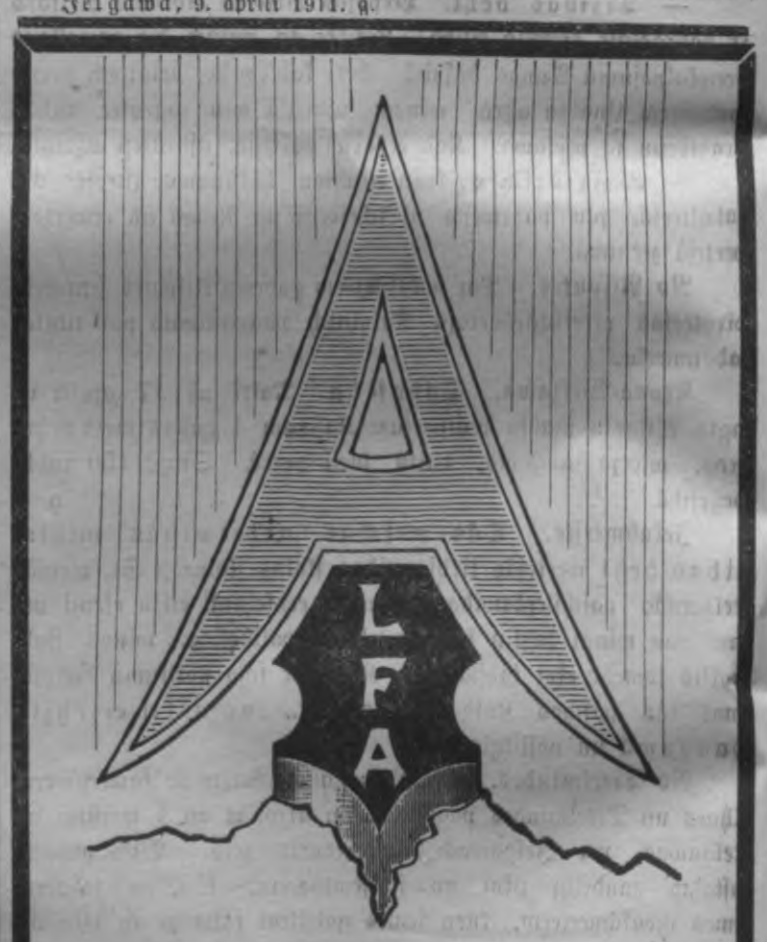

Dati par

„Alfa-Lawal"

separatoru **iſplatiſchanu**

wislabaki peerahda winu pirkſchanas **derigumu.**

1.150.000

„Alfa" separatoru ir **leetoſchanâ.**

Neweena no paſtahwoſchàm ſiſtemàm naw ſaſneegusi pat ⅓ **datu** no ſcha apgroſijuma.

Katalogus par „Alfa Laval" separatoreem, peenſaimneezibas maſchinam un peederumeem, kà ari broſchuru „Par peenſaimneezibu" latw. walodà iſſuhta **par welti**

tirdsneez. nams **„Alfa-Nobel"** Sw. Peterburgâ.

Warſchawâ. Odeſâ. Omſkâ.

Jelgawas Laukſaimn. Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſch. Sabeedribas,

(Jelgawâ, Katolu eelâ № 44, Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas namâ. Telefons 62.)

31. martà 1911. g.:

Bilanze ſwahrſtàs ap 4,251,838 rub. 16 kap. Beedribas droſchibas kapitali 255,600 rub. 16 kap. un 2037 beedru garantija.

Makſà par noguldijumeem 3—6%.
Nem par aiſdewumeem 6½—8%.
Kantors atwehrts darbdeenàs no pulkſten 10—2.
Aiſnehmumu peepraſijumus iſſpreeſch pirmdeenàs u. zeturtdeenàs.
Noguldijumus peenem un iſmakſà katru darbdeenu. Tos war ari pa paſti eeſuhtit (Митава, Сеудо-оберер. Товариществу Митавскаго Сельско-Хозяйственнаго Общества). Sabeedriba uſ wehleſchanos noguldijumus pa paſti iſſuhtot atmakſà un tàpat iſſuhta ari noguldijumu prozentes.

Walde: mahju ihpaſneeki: agronoms **J. Biſſeneeks,** agronoms **J. Braſda** un **D. Kahnbergs.**